

KIIRTÓS

Pilisszentlászlói Hírmondó

Önkormányzati támogatásban nem részesülő cenzúramentes havilap

Balázs - áldás

Pilisszentlászlón Tibor atya idén már ötödször osztotta a Balázs áldást.

Szent Balázs püspök ünnepén a katolikusoknál régi szokás, hogy a pap a templomban szentelt gyertyával megáldja a jelenlévők, főként a gyermekek torkát, hogy a torokfájás elkerülje őket. Február harmadika Szent Balázs napja. A hagyomány szerint a szent örmény származású püspök volt, aki a keresztényüldözés áldozata lett, vértanúhalált halt. A késő középkorban a tizennégy segítő szent közé sorolták. Életéről nagyon keveset tudni. Püspökké választása után visszavonult egy magányos hegyi barlangba. A legendák szerint vadállatok őrizték, háziállatok módjára engedelmeskedve neki. A keresztényüldözések idején kivégezték. Szent Balázs csodatévő és gyógyító hírében állt. Szent Balázs életéhez számos csoda és legenda fűződik. Ezek közül a legismertebb, amikor egy halszállkától fuldokló fiún segített, megáldotta és eltávolította a torkából a fulladást, okozó halszállkát. Az anyák több alkalommal is hozzá fordultak a gyermekhalandóságban élenjáró torokgyík ellen is – így lett a torok védőszentje.

Szent Balázs elsősorban a torok, a kikiáltók, énekesek védőszentje, de az orvosok, posztókereskedők, gyertyaöntők, fúvós zenészek is

védőszentjüknek tekintették. Gyakran a kedvező időjárásért is segítségül hívták. Balázst rendszerint püspöki ornátusban vagy palástban ábrázolják, keresztbe illesztett gyertyákkal. Balázs-napkor a templomba vitték a gyermeket, akinek a torkához a pap két keresztbe tett, vagy Y alakban hajlított és összekötött gyertyát tartott, miközben a Balázs áldás szavait mormolta: Szent Balázs püspök és vértanú esedezése által mentsen és őrizzen meg téged az Úr a torokbaj és minden egyéb bajoktól az Atyának, Fiúnak és Szentlélek Istennek nevében. Ámen.” Szlovákok, lakta területeken szokásban volt, hogy azok, akik a templomban Balázs-áldásban részesültek, az otthon maradtak torkát is megsimogatták, hogy őket is kerülje el a torokfájás. Néhol almát is szoktak szentelni, a torokfájások ettek belőle egy szeletet.

A múlt század kezdetén még Balázs-járás alkalmával, a tanító tanítványaival járta sorra a falut, majd később már csak a fiúk jártak házról házra, elmondták éneküket, ezután ajándékot kaptak, ez a tanítót illette. Az adománygyűjtés céljából vászontarisznyát vittek magukkal. Nyársat is vittek, hogy a háziak arra tűzhessék a kolbászt és a szalonnát. A balázsolók szerzeményéből az

iskolában csaptak lakomát a diákok, a maradék pedig a tanító szegényes kamráját gyarapította. A középkortól századunk harmincas éveig Somogyban is élt a Balázs-járás szokása. A Moson megyei falvakban még a második világháború előtt is gyakorolták a szokást.

Sümegen a balázsjárók hatan voltak: a generális, a püspök, a kapitány, a mester, a diák és a paraszt, s napszálltakor indultak útnak.

A Somló vidékén a Balázs-járás az újonc iskolás gyermekek, összegyűjtését célozta. Három-négy 10–14 éves fiú – az első püspöki süveggel a fején, a másik csákoval és fakarddal vagy nyárssal, a harmadik kosárral a kapott ajándékok számára – az iskolaköteles gyermekek családjaihoz látogattak.

Verset mondtak, majd ajándékot kaptak.

Ezek a szokások Magyarországon kívül leginkább cseh, morva, szlovák területen fordultak elő. A Balázs-járáskor mondott ének legrégebbi szövege 1650 tájáról való, amelyet a gyöngyösi Ferenc-rendi kolostor könyvtára egyik kötetének tábla melletti védőlapján találtak.

Madárüzés. A Mura-vidéken és Baranyában a gazdák a szőlőskertjük négy sarkában megmetszettek egy-egy tőkét, hogy Balázs védje meg a termést, zavarja el onnan a szőlőszemeket, csipegető madarakat, nehogy kárt tegyenek a termésben.

F R

Gondolatok népi építészetünkről

Gyorsan változó világunk leginkább a hagyományos, népi építészetet sújtotta falvainkban és kisvárosainkban. Községünk utcáit járva szinte alig találunk olyan épületet. Amelyet a XIX. században építettek. Olyan lakóépület talán nincs is, amely megőrizte volna eredeti formáját, nem esett volna át kisebb – nagyobb átalakításon, felújításon. Ezért arról, hogy községünk régi lakóinak hajlékairól valódi képet kapjunk, lekéstünk. A községünk szomszédságában lévő Falumúzeumban (a szentendrei skanzenben) országunk több tájegységét megtekintve kaphatunk némi ízelítőt elődeink életéről. Megjegyezendő, hogy ahány tájegység, annyi különböző életformát, építési anyagot és stílust látunk. A Dunakanyar és a Pilis tájegység hagyományos népi építésze még nincs a látnivalók között. Természetesen a fent nevezett tájegységen belül is vannak eltérések. Az eltéréseknek nem csupán természet-földrajzi és néprajzi okai vannak. Nagyon sok függ a helyben beszerezhető vagy előállítható építőanyagoktól is. Lényegesen meghatározó volt egy adott falu vagy nagyközség foglalkoztatottsága, gazdagsága. Másképp építkeztek a többségben földet művelő falvakban, másképpen az ipari munkát (bányászatot, erdőgazdálkodást) végző községekben.

A földet művelőknek több gazdasági épületre volt szükségük, mint a bányászoknak, erdőművelőknek

és az iparosoknak. Természetesen ilyen eltérésekkel egy adott falun vagy községen belül is találkozhatunk. Voltak módosabb gazdák, akiknek nagyobb gazdasági épületekre volt szükségük.

Ugyanakkor településen belül voltak zsellérek, akik kisebb művelendő földrészrel és kisebb telekkel, udvarral rendelkeztek. Minden településnek megvoltak az iparosai (kovács, suszter, kőműves, kőfaragó, ács asztalos, stb.), akik lakóházaikhoz szintén kevesebb gazdasági épületre volt szükség.

Egy általános igazságot azonban leszögezhetünk, miszerint az építészet tematikája ott kezdődik, ahol a népi építészet befejeződik. Az átfedés tehát kicsi. Minél korszerűbb egy épület, úgy távolodik a népi építészettől.

Pilisszentlászló a Visegrádi hegység legmagasabban fekvő községe. Szentendrétől 8 kilométerre, a Dunakanyar irányába található. A Visegrádi hegységet, Szentendre-Visegrád közt átszelő út mentén terül el, a kirándulók által is megkedvelt község. Községünknek a tengerszinthez viszonyított legalacsonyabb pontja a főtér, legmagasabb a Templomdomb. Átlagos magassága 360-380 méter. A szántó földek. Amik már sajnos egyre kevésbé műveltek 400-420 méter alatt terülnek el. Nyugatra az 590méter magas Szent László hegy uralja, amely az 549 méter magasságú Rózsaheggyel folytatódik. Minden település lételeme a víz. Mondhatnánk úgy is, hogy

víznyerési lehetőség nélkül nem alakulhatott ki település. Községünk belterületén a vizet főleg ásott kutakból néhol forrásokból és csapadékvíz összegyűjtéséből nyerték őseink. A falut körbeölelő mezőkön és erdőkben a vizet természetes források, valamint az Apátkúti és a Lepence - patak biztosítja. Ez a két patak oldja meg egyben a csapadékvíz elvezetését is. Az Apátkúti-patak Visegrád központjában, a Lepencei -patak a Visegrádon hajdanában volt strandnál folyik a Dunába.

F R - építőmester

Mindig a legjobbak

Mindig a legjobbak mennek el legelőször. Rudolf Jánossal pontosan egyszer találkoztam, de alig tudtuk abbahagyni a beszélgetést. Annyira rokon lelkek voltunk. Csak egy évvel volt fiatalabb nálam, de pont az ellentétem volt szorgalomban. Nekem csak egy-két nyulam, és kecském volt néha, de abba is „belefáradtam”. Készítettem saját bort és pálinkát is, de az első üveg után mindig abbahagytam, mert alig bírtam meginni. Bár én is meg lettem bémálva ötvenöt éve de „azóta már csak az emlékeimből élek”. Aligha nem azért lett mindhárom gyermekem „hiperaktív,” mert látták az én elrettentő példámat. Végülis a leghatékonyabb gyereknevelési módszer a példamutatás.

Bár én példás családi életet éltem 33 évig. A lehető legtöbbet voltam a gyermekeimmel. Amitől viszont őket folyamatosan a frász kerülgette. Önállóságra, szabadságra vágytak. Volt iskolatársam Kecskemét melletti. Tele van autókkal, traktorokkal, munkásokkal. Én kerékpáros vagyok. Mondtam neki, hogy félek a haláltól, mert mindig a legjobbak mennek el legelőször. Erre hangosan „felkacagott” (elröhögte magát): - Ne röhögtesd ki magad! Ennyire nem lehetsz beképzelt! - mondta. 50 év alatt egyszer sem csalódtam benne.

Losonci Miklós agrármérnök

A március elsejei adománygyűjtés története

Majnek Antal, falunk szülötte, volt kárpátaljai püspök a helyi plébánián keresztül kérte a szentlászlóiak segítségét 4 kárpátaljai árvaház élelmiszer gyors ellátásához.

A hír sem juthatott el mindenkire fél nap alatt, mégis több tucat adományozó adta le a Szlovák Házban élelmiszer adományát.

Sajnos a „normál vonalon” az adományt nem lehetett már

eljuttatni, de néhány napon belül megszülethet a megoldás. Abban is kértük püspök úr segítségét, hogy pontosan mire is lenne szükség még.

Sajnos az ukrajnai helyzet nem fog gyorsan megoldódni így tartós segítségnyújtásra kell felkészülni.

Fotó, szöveg:
dr. Illés György

Választási előkészületek

Március elsején délután községünkben járt dr. Vitályos Eszter a FIDESZ-KDNP országgyűlési képviselőjelöltje. Érkezését nem előzte meg nagy hírverés, így is 30-40 választópolgár volt kíváncsi a képviselőjelöltre és programjára. Nem lenne szerencsés, ha pártok politikai programjait tenné közzé egy helyi újság. Aki kíváncsi, a képviselőjelölt szándékairól, terveiről tájékozódhat Facebook oldalán vagy a www.atolel.hu weboldalon.

A mi választókerületünkben nyilvántartásba vett egyéni képviselőjelöltek (a nyilvántartásba vétel sorrendjében):

Pálmai Ferenc (MUNKÁSPÁRT, ISZOMM)

Dr. Vitályos Eszter (Fidesz, KDNP)

Polocsányi Béla (MEMO)

Kövesdi Miklós (MKKP)

Tihanyi Csaba (NORMÁLIS PÁRT)

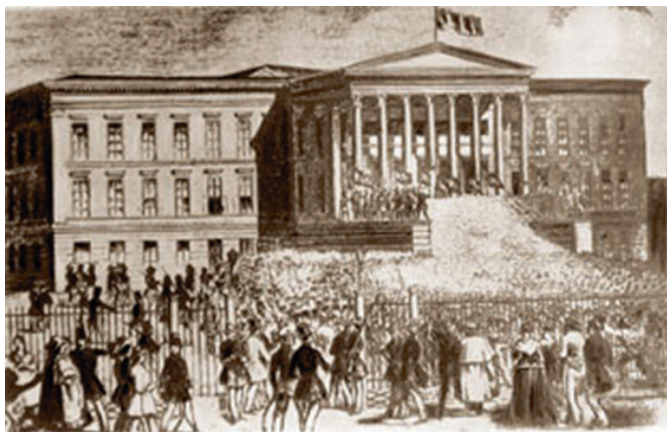
Pál Béla (MI HAZÁNK)

Buzinkay György (DK, JOBBIK, MOMENTUM, MSZP, PÁRBESZÉD)

Ennél több jelölt már nem lehet, de a szavazólapon lehetnek kevesebben is!

Dr. Illés György

Petőfi napja

1848. március 15-ike a pesti forradalom s egyszersmind Petőfi napja. A márciusi ifjak vezéréként az események egyik főszereplője. A 12 pont mellett a Nemzeti dal a népakarat legfontosabb kifejezője. A költő forradalom-

jövendölése megvalósulni látszott, s ő a megálmodott szerepnek megfelelően egy népmozgalom élére került. Ismeretes, hogy március 15-én reggel, amikor a bécsi forradalom hírért vették, Petőfi kezdeményezésére határoztak úgy a Pillvaxban összesereglett ifjak: az eredetileg 19-re tervezett népgyűlést azonnal meg kell tartani.

A nevezetes nap eseményeit (még hatásuk alatt, 15-én éjjel, illetve 16-án) prózában is, versben is megörökítette. A pillanat mámorában, nem kis túlzással bár, de jogos büszkeséggel vetette papírra: „Nagyapáink és apáink, / Míg egy század elhaladt, / Nem tevének annyit, mint mink / Huszonnégy óra alatt.” S e sorok is, mint a nap valamennyi története, utóbb elfoglalták helyüket a nemzet panteonjában és a nemzeti legendáriumban.

Stefan Wiysinszki bíboros Szeretet ÁBC-je (1901-1981)

1., Tisztelj mindenkit – Krisztus jelen van felebarátaidban. Légy megértő másokkal – ők testvéreid.

2., Mindenkiről jót feltételez, ne pedig gonoszat! Még a legrosszabb körülmények között is találj az életedben valami jót!

2., Mindig jót mondj másokról – ne pletykálgodj, és ne rágalmazz! Tedd jóvá a szavaiddal okozott kárt! Ne kelts viszálykodást mások között.

4., Beszélj mindenkivel a szeretet nyelvén! Ne emeld föl a hangod! Ne káromkodj! Ne bosszants másokat! Ne fakassz könnyeket! Nyugtass meg

másokat és légy jószívű!

5., Bocsáss meg embertársaidnak! Ne légy haragtartó! Mindig te nyújts békejobbot elsőként.

6., Mindig felebarátod javát tartsd szem előtt! Tégy jót másokkal, viselkedj úgy, ahogy szeretnéd, hogy ők veled bánjanak! Sose arra gondolj, hogy mások mivel tartoznak neked, hanem arra, hogy te mennyivel tartozol nekik!

7. Légy együttérző mások szenvedése láttán! Siess mindig a segítségükre jó szóval, tanáccsal, kedvességgel!

8. Dolgozz lelkiismeretese mások a te munkád gyümölcsét, élvezik, ugyanúgy ahogy te is élvezed mások munkájának a gyümölcsét!

9. Tevékenyen vegyél részt közösséged életében! Légy nyitott a szegények és betegek szenvedéseinek orvoslására! Oszd meg velük

anyagi és lelki javaidat! Próbáld észrevenni, mások miben szenvednek hiányt!

10. Imádkozz mindenkiért, még ellenségeidért is!

A lengyel Mindszenty – Vysinszki bíboros kit boldoggá avattak.

Dobay Pál erdőmérnök kedves közlése

Bajtársi látogatás

Ismét otthonában látta vendégül az OKDE elnökét Franyó Rudolf a Pilisszentlászlói Polgárőr-és Tűzoltó Önkéntes Egyesület elnökhelyettese. A baráti találkozó vendége volt Fajcsák Tibor plébános (polgárőr) és Dani Attila a Heves Megyei Bűnmegelőzési Alapítvány alelnöke is. Franyó és

Sallai barátsága több mint öt évtizedes múltra tekint vissza. A megbeszélés témái között szerepelt bűnmegelőzés fontossága, illetve megtárgyalták a képviselt szervezetek e téren történő együttműködésének lehetőségeit. A képen most Sallai Károly dandártábornok adja át az Ötven év a haza szolgálatában c. könyvét Franyó Rudolfnak, akivel hajdanában, mint újonc katona „együtt húzott csizmát” a Karhatalmi Forradalmi ezrednél.

Pilisszentlászlói Polgárőr- és Önkéntes Tűzoltó Egyesület

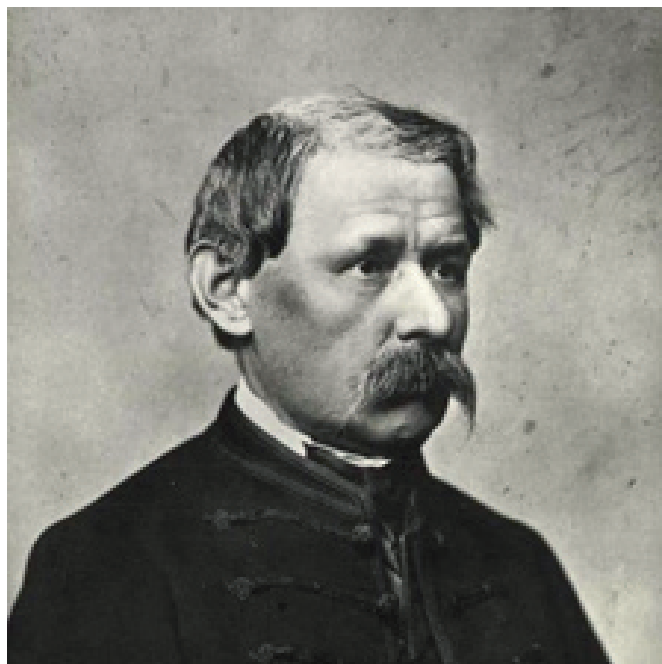
„Hódítani könnyű...

... megtartani lehetetlen.” - Mondta Napóleon Egyiptom elfoglalása után. A világ előtte és az óta is így működik. A Szovjetunió is mindent elfoglalt, majd összeomlott. Mint minden birodalom előtte és majd utána is.. „Aki sokat markol, keveset fog.” A Lengyelországba és Romániába telepített amerikai atomrakéták halálos fenyegetést jelentenek az

oroszokra, akárcsak Ukrajna NATO-s törekvései. „Ne ébreszd fel az alvó orosz lánt, ne húzogasd a bajszát.” Az emberiség sosem tanul a történelemből. Folyamatosan újra elköveti ugyanazokat az örültségeket.

Losonci Miklós

Arany János

Kétszázöt évvel ezelőtt 1817. március 2-án született, neves költőnk Arany János Nagyszalontán. Apja kevés földdel és kis házzal bíró földműves volt. A család súlyos tüdőbajjal volt megáldva, a nyolc gyerek közül csupán kettő maradt életben (János és Sára). Érzékeny, félénk, visszahúzódó gyermek volt. Iskoláit 1823 és 1833 között végezte Nagyszalontán (segédtanítói állás), majd ezt követően Debrecenben. Ezek után Kisújszálláson egy évig segédtanító volt. Tanulmányait 1835 tavaszán fejezte be Debrecenben, de érettségivel nem rendelkezett, viszont rengeteget olvasott (leginkább római alkotóktól). 1836 februárjában színésznek állt. Ez alatt anyja meghalt, apja pedig megvakult. Ezek hatására a büntudattól vezérelve felhagyott a színészettel. 1836 ősze és 1839 januárja közt korrektor (rektorhelyettes) Szalontán (magyar és latin grammatika), 1839 elején lemondott róla. 1840 tavaszán másodjegyző lett. Ez biztosította a

családalapítás lehetőségét, 1840-ben meg is házasodott. Feleségét az irodalomtörténeti könyvek Ercsey Julianna néven jegyzik (törvénytelen gyermek és egy évvel idősebb Aranyról).

Két gyermekük született: 1841-ben Juliska, 1844-ben László. 1844-től (Szilágyi István rektor unszolására) fordítgatott görög és angol (Shakespeare) drámákat. 1845 júliusa végén hozzá fogott Az elveszett alkotmány című vígeposz megírásához. Ezzel megnyerte a Kisfaludy Társaság 25 aranyos pályadíját. Igazi sikert, elismerést és Petőfi barátságát az 1846 nyarán írt Toldi hozta meg számára. 1847-ben ismét megnyerte a Kisfaludy Társaság pályadíját. Ebben az időben sok elbeszélő művet írt: Rózsa és 56 Ibolya, Szent László füve, Murány ostroma, valamint ekkor írta a Toldi estéje nagy részét is. Az 1848-as forradalom külső szemlélője volt egy ideig. Rövid ideig nemzetőr volt, majd BM-i fogalmazó lett Debrecenben és Pesten. Az orosz beözönlés után bujdosnia kellett. Elvesztette állását, Világos pedig még az anyagi összeomlást is jelentette. Fél évig Geszten, a Tisza családnál nevelősködött. 1851 őszén tanár lett a nagykovácsi főgimnáziumban. Egyre többet szenvedett a testi ill. lelki problémái miatt. 1860-ban Pestre költözött, ahol a Kisfaludy Társaság igazgatója lett. Bekapcsolódott a pesti irodalmi és politikai életbe (Csaba trilógia első része: Buda halála). 1865-ben az MTA titkára lesz, 1870-ben főtíkára. 1863-ban meghalt Juliska, emiatt sokáig elhallgatott benne a költő. 1876-ban lemondott a főtíkárságról, az 1877-es boldog nyarat a Margit-szigeten töltötte. Ekkor írta titokban, nem a nyilvánosság elé szánta az Őszikék (kapcsos könyv) verseit. 1879-ben befejezte a Toldi szerelmét. 1882. október 22-én halt meg.

Hagyományörzés

„Mert múltjával teljes egy család, egy faluközösség, s egy nemzet”

Néhány évnyi kihagyás után ismét járt nálunk, a telet búcsúztató, és egyben a farsangi időszakot lezáró, keréken táncoló Simon párjával, Judával.

Hajdanában lovasszánkó után kötve vagy hó híján lovas szekérhez erősítve hozták őket át az erdei úton a szintén szlovákajkú Pilisszentkereszti testvéreink. Utcáinkon sok ifjú kíséretében végigvonulva falunk fő utcáján a hajdani

Gyegyinán, mai Béke utcán. A szőlősgazdákból többen várták őket portájuk előtt a kapunál, ahol melegségtől sugárzó arccal, borral, pálinkával és helyi nevezetességgel „oszlíkkal” krumplis pogácsával várták, majd kínálgatták őket. Beszélgettek, énekeltek, majd tiszteletkör megtétele után, a Jánosik kocsmában, és előtte folytatódott a télbúcsúztató vigadalom. Jó idő esetén több szánkóval is érkeztek hozzánk annak idején derék szlovákajkú testvéreink, akikkel még egy utolsót táncoltunk a farsangi időszak lezárására. Hazafelé menet már nem volt szükség éber kocsisra, akár aludhattak is, útközben a lovak maguktól is hazataláltak.

Idén, hó híján nem szánkóval, és nem is kocsival, azoknál modernebb változatban ugyan, de a szlovák önkormányzataink szervezésének köszönhetően ismét felelevenítették közös hagyományainkat. Köszönet a szervezőknek, és a nemes hagyomány ápolóinak!

FR

Hálózat „2030 – től elektromobilitás”

Az országunk elektromos távvezeték rendszere a világításra van méretezve, nem elektromobilitásra. Ha megvalósulna az eszement örökség, a nagyfeszültségű hálózatunkat meg kellene százszorozni, ami országosan százszoros elektromosságot és fehérvérűséget okozna. Diesel olajból váltóáramot, majd a váltóáramból

egyenáramot. A két főleges energiaátalakítás kétszer 50%-os, összesen 75%-os hatásfok veszteséget okozna. Ekkora örökség is csak a Nyugat- Európának lehet az életcélja. Mindig a legiskolázottabbak a leghülyébbek. (Néha a trolik is ráztak).

Losonci Miklós

Szent József - A hónap szentje

Nemrég zárult le a pápa által meghirdetett Szent József év, de hamarosan, március 19-én újra megüljük főünnepét, ami jó alkalom arra, hogy tiszteletének történetét áttekintsük. Ha a mai állapotokból indulunk ki, úgy tűnik, mintha Szent József az Egyházban mindig is ősi egyetemes köztiszteletnek örvendett volna. Számos korabeli írást, tanulmányt átlapozgattam, ezáltal kezdett derengeni, hogy valójában kultusza nem nevezhető sem ősinak, sem egyetemesnek. Leginkább Keleten tapasztalható valami tartózkodás vele szemben. Ezt a keleten festett születési-ikonon a duzzogó József ábrázolása, és az ezt követő apokrif történetek

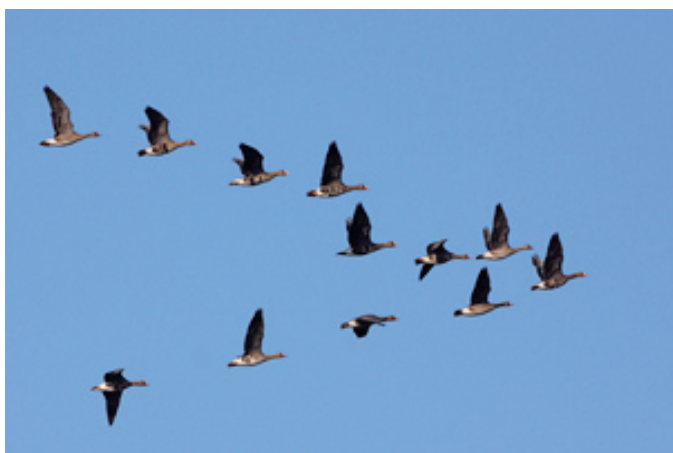

miatt. (József állítólagos kételyei okán jegyesének őszinteségét illetően). Az idő múlásával az egyre növekvő Mária-tisztelet kapcsán József iránti tiszteletis erőre kapott. Szent Jeromos jelentette ki, nyomatékosan, hogy Isten anyja szűz volt Fia születése előtt, alatt és után, Ennél fogva Józsefnek is mindvégig szűznek kellett maradnia. Ebből egyértelműen következik, hogy Krisztus nevelőapjának és a Szűzanya hitvesének mind szüzessége, mind a megtestesülés titkához való közelsége okán kellő tiszteletben kell részesülnie.

Nos, mindezek ellenére Krisztus születését követően csak ezer év múlva kezdett elterjedni igazán a József-tisztelet. Nagyon lassan terjedt, hiszen csak több mint négy évszázaddal később, Jean Gerson, a párizsi egyetem kancellárja volt az első, aki önálló értekezésben írt Szent Józsefről. Ismét évszázadok teltek el mikor XIII. Benedek 1726-ban beillesztette Szent József nevét a mindenszentek litániájába.

F R

Buta libák

A következő ősszel, amikor téli szállásukra költöző vad ludak átlátunk ék alakban dél felé húzni az égen, gondolkozunk el azon, amit a tudósok felfedeztek a különös állati viselkedéssel kapcsolatban. Az egyes madarak szárnycsapással felhajtóerőt gerjesztenek nyomukban haladó társuk röptéhez. Az ékalak következtében az egész madárkötélék legalább 71 százalékkal nagyobb távolságra juthat el, mintha külön-külön repülnének.

Az azonos irányba tartó, és összetartozásukat átérző emberek könnyebben és gyorsabban célhoz érnek, mert egymást tolják előre.

Ha egy madár kitér az alakzathoz, hirtelen megérzi a légellenállást, és siet visszaigazodni, hogy élvezhesse az előtte repülő felhajtóerejét.

Ha van annyi józan eszünk, mint a libáknak, együtt húzunk azokkal, akik ugyanoda igyekeznek, ahová mi.

Amikor az élen haladó elfárad, helyet cserél egy társával, aki átveszi a vezetést.

Ésszerű dolog felváltva végezni a kimerítő feladatokat, az embereknél éppúgy, mint a dél felé szálló vadludaknál.

Az ékben hátul haladók kiáltozva bátorítják az élen repülőket, hogy ne lankadjanak.

Vajon miféle üzenetet közvetít, amikor mi kiabálunk hátulról előre?

Végül - és ez igazán fontos -, amikor valamelyiküket elfogja a rosszullét, vagy lövés éri, és kihull a sorból, két társa vele együtt kiválik, és követi, hogy segítséget és védelmet nyújtson neki. Vele maradnak, míg visszanyeri röpképességét vagy elpusztul, és csakis azután indulnak tovább saját csapatukkal, esetleg egy másikhoz csatlakozva erednek övéik nyomába.

Ha vagyunk olyan okosak, mint a buta libák, akkor mi is így állunk ki egymásért.

Buta libák. A következő ősszel, amikor téli szállásukra költöző vad ludak átlátunk ék alakban Dél felé húzni az égen, gondolkozunk el azon, amit a tudósok felfedeztek a különös állati viselkedéssel kapcsolatban. Az egyes madarak szárnycsapással felhajtóerőt gerjesztenek nyomukban haladó társuk röptéhez. Az ékalak következtében az egész madárkötélék legalább 71 százalékkal nagyobb távolságra juthat el, mintha külön-külön repülnének.

Az azonos irányba tartó, és összetartozásukat átérző emberek könnyebben és gyorsabban célhoz érnek, mert egymást tolják előre.

Ha egy madár kitér az alakzathoz, hirtelen megérzi a légellenállást, és siet visszaigazodni, hogy élvezhesse az előtte repülő felhajtóerejét.

Ha van annyi józan eszünk, mint a libáknak, együtt húzunk azokkal, akik ugyanoda igyekeznek, ahová mi.

Amikor az élen haladó elfárad, helyet cserél egy társával, aki átveszi a vezetést.

Ésszerű dolog felváltva végezni a kimerítő feladatokat, az embereknél éppúgy, mint a dél felé szálló vadludaknál.

Az ékben hátul haladók kiáltozva bátorítják az élen repülőket, hogy ne lankadjanak.

Vajon miféle üzenetet közvetít, amikor mi kiabálunk hátulról előre?

Végül - és ez igazán fontos -, amikor valamelyiküket elfogja a rosszullét, vagy lövés éri, és kihull a sorból, két társa vele együtt kiválik, és követi, hogy segítséget és védelmet nyújtson neki. Vele maradnak, míg visszanyeri röpképességét vagy elpusztul, és csakis azután indulnak tovább saját csapatukkal, esetleg egy másikhoz csatlakozva erednek övéik nyomába. Ha vagyunk olyan okosak, mint a buta libák, akkor mi is így állunk ki egymásért.

Ismeretlen szerző nyomán;

Ditz Ferenc

Polgármesteri támogatás

Mint tavaly arról hírt adtunk a Polgárőrségnek korábban adott 400.000Ft-os támogatását Tóth Attila megvonta és 150.000Ft-ra csökkentette, ebben az évben a költségvetés tárgyalásánál az alábbiak történtek.

Az Önkormányzat éves költségvetésében erre a költségvetési évre ismételt 150.000Ft -ot tervezett be a Polgárőr és Önkéntes Tűzoltó Egyesület számára. Ez jelent meg az Önkormányzat honlapján. 2022-02-22-én testületi ülésen a költségvetés tárgyalása is megtörtént. A Polgármester közölte, hogy a Polgárőrség Elnökének támogatást kérő levelét megkapta, melyben támogatást kérelmezett. Polgármester önállóan 30.000Ft-al kívánt többet adni így 180.000 Ft-ra tett javaslatot a költségvetésbe. Az alpolgármester ezt követően 300.000Ft-ra tett javaslatot. A Polgármester közölte, hogy több lakos tett panaszt nála a Polgárőrség tevékenységével szemben, valamint a Polgárőrség tagjai szabad idejükben saját elhatározásból végzik a tevékenységet. Azt nem közölte, hogy mik ezek a panaszok. A 300.000 Ft támogatást összehasonlította más település (talán Szentendre) polgárőri támogatásával és így ezt az összeget soknak találta. A szavazás végén három képviselő elfogadta, míg a Polgármester és a képviselő hölgy nemmel szavazott a javaslatra. Így a költségvetésbe a 180.000,- Ft maradt. Azonban a magasabb támogatást bizonyos feltételekhez kötné a Polgármester, melyről májusban a költségvetés módosításakor döntenek. Az a feltétel

fogalmazódott meg, hogy egyes feladatok/rendezvények esetén a polgárőrség kérjen támogatást, s majd a Polgármester eldönti, hogy ad, mennyit ad, illetve nem ad semmit. A Polgárőrség vezetője és a Polgármester üljenek le és ezt is beszéljék meg a májusi költségvetési módosítás előtt. Ez elsőre nagyon ésszerűnek tűnik, de nem szabad elfelejteni:

Eddig sem a Polgárőrség vezetőjén múlt az, hogy tanácskozzanak.

- A Polgárőrség tevékenységét a rendvédelmi szervek elismerik, az elmúlt években bizonyította létjogosultságát szervezetünk Például az elmúlt évben a Mikulás ünnepségen hívás nélkül is jelen voltak a Polgárőrök, mert érezték a gyermekek iránti felelősséget. Amennyiben nem ezt tették volna, úgy biztosítás nélkül maradt volna a rendezvény egy időre.
- A feltételhez kötés azért nem érthető, mert a Polgárőrség a rendezvényeket eddig is biztosította.
- Felvetődik a kérdés, hogy a Polgármester látja-e a Polgárőrség fontosságát ezen a településen, amikor a külső szervezet tevékenysége szakmailag nem teljesen biztosított.
- A Polgárőrség nem a település vezetőjének van alárendelve, a Polgárőrségről szóló törvényben meghatározott tevékenységeket végezheti, a támogatás nem függhet egy ember szubjektumától.
- A Polgárőrség tagjai ellenszolgáltatás nélkül végzik a település biztonsága érdekében tevékenységüket. Az önkéntes tevékenységükért jogszabályi rendelkezés alapján nem kaphatnak

díjazást, a társadalmi feladatként elvállalt polgármesteri tevékenységért a Polgármestereket tiszteletdíj akkor illeti meg, amennyiben azt elfogadja, nem mond le róla. A Költségtérítés havonta jár a Polgármesternek. A jogszabályi változás alapján a társadalmi megbízatású Polgármesternek is a megemelt tiszteletdíját ebben az évben az állam fizeti. A társadalmi megbízatású Polgármester lemondhat a megemelt összegű tiszteletdíjról is, de a költségtérítést meg kell kapnia. Jelenleg a Polgármester havi tiszteletdíját

325.000, Ft-ra, míg a havi költségtérítését 48.750 Ft-ra emelték. A Polgárőrség sajnos nem tud lemondani a támogatásokról.

Mindezek ellenére a Polgárőrség 2022-évben is folytatja a település biztonsága érdekében tevékenységét. Az Önkormányzat által nem egységes döntésében meghatározott támogatást köszönjük.

Pilisszentlászlói Polgárőr- és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Bölcs mondások Tibor atya gyűjteményéből

- Minél cifrább a kokárda, annál kevesebbet ér az, aki viseli.
- Úgy látszik, hogy a magyarnak hiába írták a történelmet. Nem okul semmin.
- Tanítvány nem lehet okosabb a mesterétől.
- Otthon ül az, ki kudarcától fél.
- Mindegy, hogy milyen feladatot kap az ember, ha jó filmben játszhat – csak főszerep legyen.
- Kis dolgok, sokszor nagy helyet foglalnak el az életünkben.
- Minden emberben van valami jó.
- Biztosítékokra nem a hatalomnak van szüksége, hanem a népnek.
- Az első és utolsó, amit egy zsenitől megkövetelünk; az igazság szeretete.
- Minden ország kultúrája lengje körül házat. De egyik sem szakítson el szülőföldem talajától.
- Miért erőszakos valaki? Mert nem tud belenyugodni abba, hogy nem erős.
- Valahányszor szerencsétlent látsz, tudd meg, hogy ő is ember!

Évi 3 mm- rel

Vagyis háromévente 1 cm-el emelkedik a világóceánok szintje, amíg el nem fogy a Föld urán (20-30 év), kőolaj (40-50 év) és földgáz (60-90 év) tartaléka. Amik korlátozottak, ellentétben az igényeikkel. Minden energiahordozó csak addig pocsékolható, amíg van. Utána vastagodnak majd a jéghegyek és süllyednek majd az óceánok szintjei. A legnagyobb jégkorszakban 120 méterrel volt

alacsonyabb az óceánok szintje. A Földközi a Fekete és Káspi, stb – tenger mind szárazföld volt.

A Dobogó-kő 699 m magas. Egyre alacsonyabb az emelkedő tengerekhez képest, de a fasszilisz energiahordozók elfogyása után 700 m – re is emelkedhet. 1 m kell hozzá.

Losonci Miklós

Akikre trágyát szórtak Legalább nekünk legyen eszünk!

Prosím, tessék... - ez az a hivatalos formula, ami miatt szülőföldem, a Pilis szomszédságában lévő városról, már évtizedek óta nemzetiségi szempontból is csak a legjobbakat tudom mondani.

Nekem ez mindig legalább annyira szimpatikus volt, mint a 2-3-4, sőt helyenként 5-nyelvű táblák a soknemzetiségű Vajdaságban, vagy az ottani szokás, hogy nemcsak a kisebbség tanulja a

többség nyelvét, hanem fordítva is. Az én hatalmas csalódásom semmiség ahhoz képest, hogy a megrögzött „felvidéki hejmagyarok” (szerencsére talán csak egy csoportjának) érzéketlensége, intolareniciája vagy inkább primitizmusa miatt az ún. „szlovák Kossuth” és a „magyar Stúr”, azaz Ludovit Stúr és Kossuth Lajos, forog a sírjában.

Tényleg annyira nehéz kölcsönösen tisztelni nemzeti történelmünk kulcsfiguráit? Hiszen meggyalázásukkal tulajdonképpen magunkra hozunk szégyent! Ha valami, hát ez már tényleg nem hiányzott: Trágyával beszórni Stúr készülő párkányi emlékművét. A nemzetélesztő, az irodalmi szlovák nyelv kodifaktora emlékművének alapkövére először lótrágyát szórtak, aztán a biztonság kedvéért még el is lopták. Nem érdekelnek a mellékes körülmények, a kulturálatlan barbárok és szimpatizásaik magyarázkodása, miszerint itt a szlovákok „csak” 28%-át teszik ki a lakosságnak, hogy ők inkább Párkányt és a felvidéket akarják visszakapni, hogy nekik nem volt elég 67 év arra, hogy megszokják a város „új” nevét, végül hogy Stúr semmilyen módon nem kötődött ehhez a városhoz... Ne próbáljuk már mentegetni azt amit egyszerűen nem lehet.

A trágyából jutott Párkány minden szlovák lakójára, és ránk, a Szlovák Köztársaság határon túl élő szlovákokra is. Egyenesen szimbolikus az, hogy az a körülbelül 130 -150 kilogramos alapkő a Duna túlsópartjáról származik, a mi Pilisünkéből.

Franyó Rudolf ajándéka, aki a Pilisszentlászlói szlovák ajkúak főaktivistája, vállalkozó, műfordító író, és aki a vörös andezittufa követ a márvány talpazattal együtt nemcsak ajándékozta, hanem a helyszínen elő is készítette és felállította. A mi Franyó Rudink az ilyen közép-európai Abszurdisztánra emlékeztető esetekben így szokott felsóhajtani: „Legalább nekünk legyen eszünk!” És tényleg a Duna mindkét oldalán, a Pilisünktől távolabb és hozzá közelebb is, sokkal több józan észre, kölcsönös tiszteletre és toleranciára lenne szükség...

Fotók, szöveg: Fuhl Imre

A fenti események 2015-ben történtek. Azóta a felállított Ludovit Stúr emlékmű ellen semmilyen nyomott hagyó provokatív cselekmény nem történt. A szobrot körbeölelő park be van kamerázva.

F R

Apró figyelmesség

Apró, de mégis igen nemes lelkű figyelmesség, volt önkormányzatunk dolgozói részéről az alábbi képen látható ajándék. Ehhez minden idősebb lakosunk hozzájuthatott. Az odaadó figyelmességre jellemzően még kétoldali tájékoztatás is mellékelve volt, melyben tájékoztatást kaphattunk arról, hogy testünk egészsége sok tényezőtől függ. Nagyon

fontos, hogy megfelelő körülmények éljünk, rendszeres mozgással és alvással, kiegyensúlyozott étrenddel de csak ésszerű alkoholfogyasztással, mert az bármennyire is fertőtlenítő, szervkárosító hatásai mégis felülmúlják a pozitívakat. Na meg a dohányzást is kerüljük, de még a passzívdohányzást is. A tájékoztatóban le van írva,

hogyan, milyen időpontban használjuk a három vitamint, meg az is hogy mire ajánlott. Az igen részletes, olvasmányos tanulmány dr. Tóthfalusi Anna falunkbéli képviselőnk hozzáértését, és munkáját dicséri

F R

Szlovák, vagy Tót?

Magyarország Szent Istváni megalakulása óta soknemzetiségű volt és még Trianon által megcsönkítva is az maradt, ahol többségi nemzet, a magyar. Nemzetiségektől függetlenül, mindenki magyar, aki annak vallja magát. Nos a magyarság saját nyelvén is nevet adott a vele élő más népeknek. Példának okáért sorolhatnám: a román oláhnak, a szerbet rácnak, a román cigánynak vagy a szlovákot tótnak nevezte. Ezt külső elnevezésnek is nevezik történészeink, ami más nemzeteknél is létezik. Nincs ebben semmi degradáló, sem kivetni való egyik nemzetiségre való tekintettel sem! Ezzel kapcsolatban meg kívánom jegyezni, hogy gimnáziumi érettségi bizonyítványomba nemzetiség megnevezése rovatba, Tót – írtam be, de valami „oknál fogva” mégis a szlovák került bele. (Van, aki szégyelli, van, aki büszke származására, édesanyám származását tekintve odaírhattam volna még a svábot is, mert azt sem szégyeltem). Nos visszatérve a vezérfonalhoz; ezekből, az elnevezésekből családnevek, településnevek, és vidékek nevei is létrejöttek. Ezt még kibővíteném, azzal hogy a hajdani „Velké Uhersko” – Nagy Magyarország délvidékén lévő Szlavónia régies közbizonyi elnevezése Tótország volt, amikor mint társország a Magyar Koronához tartozott. A slovensky (szlovák) népnév és a Slovak vagy Tót családnevek, már a 13. századi (1200-as évek) iratokban majd később az anyakönyvekben is megtalálhatók. A tót elnevezés eredete ugyanakkor

még a mai napig is tisztázatlan, ennek az írásomnak nem is az a célja, hogy ezt kiderítsem. (számos történész-archiológus szerint elszlávosodott germán törzsek). Az viszont tény,

hogy a magyarországi szlovákok többségében a tót névnek nincs pejoratív értelme. A tót elnevezés leginkább Trianon után kapott pejoratív értelmezést, ami abszolút nem helyes. Hiszen Hont és Pazman szlovák nemesek, Istvánt karddal felővezték a Duna túloldalán és kitartottak mellette a lázadó pogány

magyarok ellen. Nagy királyunk sem volt hálátlan, hiszen Hont szlovák nemes megkapta a róla elnevezett Hont vármegyét. Pazman a Duna melletti területet Pozsonyig. Pázmány Péter hajdani egyházfőnök Pazman családnak leszármazottja. Példának okáért sorolhatnám, hogy a kiskőrösiek is tótnak nevezik magukat. Ott született meg 1823 január elsején a szlovák szülők gyermeke Alexander Petrovics, aki 16 éves koráig viselte ezt a nevet. Igen bizony kedves olvasó, a legnagyobb népi költő talentumunk életének jelentősebb részében az édesapja családi nevét viselte! Sok település nevében szerepel ez az elnevezés. Például a mai Szlovákia területén Tótgurab (Slovensky Grob), Tótdiós (Oresany), vagy Magyarországon, Tótkomlós, Tótvázsony, vagy a közeli Tahitótfa.

F R

Ők is hősök voltak

DR. DOBAY MIKLÓS Sebész szakorvos, a debreceni Sebészeti Klinika első osztályvezető tanársegédje, orvos-zászlós NAPLÓJA A DON-MENTI HARCOK IDEJÉBŐL. 1942. JÚL 6. -1943. ÁPR.13. Folytatás.

VII. 31, Az út járhatatlansága miatt még 3 napot itt töltünk. Rettenetes a sátorozás: hideg, piszkos, rövid (ti. a sátor), aludni nem lehet. VIII. 1. 25 km út után Borgna. Beszállásolás egy kis iskolába. Kis patakban halásznak eredmény nélkül. Du. eső. Foghúzás (nyilván a naplóíró végzi). VIII. 2. Balurin. Elszállásolás lehetetlen, ezért a Szejm partján táborozunk. Hideg, szeles, esős idő. Halászat. VIII. 3. Pihenés ugyanitt. Szép napos idő, egész nap napozunk a gyönyörű fővényen. VIII. 4. Altinovka. Iskolában pihenünk. Gazdag vidék. VIII. 5. Krolovecz. Nagy iskola, amelynek szép dísztermében én az udvarán táborozunk. Jómódú vidék. Az első hely, ahol a németek megtagadták a benzint és a táplálék adását. Nagyobb város, gyártelep színház. VIII. 8. Tulifolovo. Szállás . az iskolában. Különösebb nem történt VIII. 7. Gluchov. Elég nagy, Forgalmas város, telve katonákkal. Igen sok csinos nő kevés erkölcsi tartással. A németek nem kedvesek, az ellátás igen rossz (napi 2 és fél dkg. liszt stb.) A templomkertben 30 magyar sír, akik , akik VII. 16-án a tulifolovói partizánharcokban estek el. Az első dizentéria. A tiszték hangulata nem a legjobb. Egész furcsa légkör alakult ki, amely nem nevezhető barátinak. Haltenberger feleségétől rádióüzenetet kap. VIII. 8. Pihenés. Két dizentériás, négy maláriás és három egyéb beteget visszaszállítunk Konolopba a német kórházba

három gépkocsin. Kísérőjük Dr. Wittmann és Szabó Jóska. Engem Vikol nem engedett (miért)? A gluchovi polgári kórház nagyon piszkos, sok fabarakkal. Benne szintén igen piszkos ukrán orvos és két orvosnő. VIII. 9. Kotikóban nem volt szállásra alkalmas hely, ezért tovább mentünk és Krupazban pihentünk. Csúnya esős idő. Egy nagy szénakazalba vágott szellőztetőbe költöztem be Lovasival és Bessenszkyvel. Veszekedés, ideges hangulat. Ennivalót nem szabad felvenni (véltetően a lakosságtól). Szabó Jóska Vikol leszídt. Kölyökkutyát szereztünk. VIII. 10. Rylszk. Szép, de piszkos, meglehetősen lerombolt 60 000 lakosú város. Rengeteg piszkos nő. Igen sok német (anyanyelvű) és ukrán milicista (a megszálló hadsereggel együtt működő, ezt támogató lakossági csoportosuláshoz tartozó elem; a partizán ellentéte). A piacon német és magyar cigaretta, só, gyufa kapható, valamint fagylalt. Moziban voltunk. Este a parkban nagy korzó. A régi posta épületében és előtte szállásoltunk el a két napi pihenőre. VIII. 11. A ládámat teszem rendbe. Filmek rendezése. Napkúrázás. VIII. 12. Lovasit az éjszaka valaki közülünk véletlenül lepisílt. Rettentő röhögés. Mindenki gyanús, aki él, de a tettes nem került elő. Szentmise. Haltenberger Palival megnézem a várost, a kolostort és a múzeumot. Az idő romlik. VIII. 13. Ivanovszkoje. Gyönyörű nagyhercegi villa aránylag épségben maradt halastóval, hatalmas parkkal. Nagyon kellemes napot töltünk strandolva, halászva, este kártyázva. Vacsorára tyúkhúsleves és halászlé. Zabralunk: éjszaka elkötünk egy borjút, levágjuk. VIII. 14. Legov. A Szejm partján ütünk tábort az erdőben. Éjszaka hatalmas eső, megázunk. VIII. 15. Pihenőnap. Bevonulunk a városba egy ablaktalan, de tiszta épületbe. Egész nap eső. A németek ellátása részünkre gyalázatos, emiatt nagy viták. A piacon alma vaj méz, szappan stb. kapható, de Vikol parancsban megtiltotta a vásárlást. Érthetetlen! A többi alakulat zabrál, jobban él. Emiatt elégedetlenség, vita civódás. Általában ideges a hangulat. A legénység és a lóállomány állapota romlik. A mi hazaink is elfogy. Posta még mindig nincs, a küldemények elhozatala nem megoldható, mert a tábori posta Kurszkból már Sztarij –

Oszkolba költözött. Emiatt igen nagy a zúgolódás a tiszték között. (főleg Wittman és Holdy háborog). A város eléggé ép, villany és vízelvezetés van. Este mozi: Heimklen (valószínűleg a film címe). VIII. 16. Az eső miatt nem tudjuk utunkat folytatni. Általános pihenés és tisztálkodás. Reggel orosz sebesülteket hoznak a magyar Betegellátóba, amely itt táborozik, de már irányítását megkapta előre. Átvonuló magyar vasúti szerelvények, amelyek egyikén Málnássyt látták. Rideg, borongós idő. VIII. 17. Folytatva utunkat, Tarpeszovába érünk. Nagyon nehéz út volt emelkedőkkel, a lovak igen kidögölve érkeznek meg. Csúnya kis falu. Piszkos iskolába települünk. Két nappal ezelőtt orosz légítámadás érte. A sebesült oroszokat innen szállították Lgovba. A vasút és az országút között táborozunk. Mind a síneken, mind az úton nagy német szerelvények mennek előre. Állítólag magyar részről Voronyezstől északra sok a sebesült. Kuszktól további irányításunkat nem tudjuk. Posta (levél – és csomagküldemény) nincs. Általában a magyar vezetőség, főként arisztokrata oszlopparancsnokságunk, hanyag. A világ folyásáról a rádió értesít, de híreket is kapunk (Haltenberger, Török és két legénységi állományú (ti. a hírhozó). VIII. 18. Massztava. Igen piszkos iskolába kerültünk. Előre megyek Kurszkba és Delmazsevóba a további irányításért és a postáért. Posta nincs, irányításunk: Sztarij – Oszkol. Borongós idő, rossz hangulat. VIII. 19. Szvetovo. Kurszk előtt egy kis falu. Ismét előre megyek Delmazsevóba – ahol a vonattörzs táborozik – a postáért és végre eredménnyel. Rettentő sok lap és

levél! Részemre 50 lap és két levél érkezett. Beállítások. Bessenszky és Váczi szignumot (kitüntetés) kapnak. A tisztikar egy része a parasztházak tisztaszobájába szállásolja el magát. Este tánc, igen jó kis barisnyák. VIII. 20. Ünnepeles mise, majd parancskihirdetés. Egyidejűleg a kitüntetések is kiosztásra kerülnek. Ezután az autók javítása végett Kurszkba megyek, ahonnan csak díszbédre érek vissza. Du. ismét Kurszk. Az autók javítása keresztülvihető, benzint azonban nem tudok szerezni. Kurszkban csalódtam: a negyedmillió városban nincs egy rendes épület. Minden elhanyagolt, és piszkos. Nagyon kevés lebombázott ház van, s kevés az égésnyom is. Gornel és Csernyigov jobban el voltak intézve. Gyár nincs. A magyar parancsnokságok már elvonultak, s a német igazgatás még nincs megszervezve ezért mindenben hiányt szenvedünk. A múzeumban gyönyörű bútorok (Ivanoszkovjéból). A város német parancsnoksággal zsúfolva. Magyar csak elvétve található, állandó légi felügyelet. Legjobban az állomás van lebombázva. Mellette gyönyörű repülőgép-temető részben német, részben magyar, s igen sok orosz géppel. Itt kapjuk a 106-os betegszállító (oszlop) üzenetét, mely már előre ment, s VIII. 28-án már Kurszkban volt. A német (rádió) hírek közölték a Kormányzóhelyettes úr hősi halálát. Nagy a megrendülés, s itt látszik meg a bátorság, mert másképp is intézhette volna sorsát. Senki sem szólt volna rá egy szót sem, meghalt a hazáért. (Horthy Miklós halála okát ma már pontosan és másként tudjuk) Este kártyaparti.

Felhívás adománygyűjtésre

Gallai Gergely

Tájékoztató

Majnek Antal püspök kárpátaljai árvaházak adományaival kapcsolatban:

Az iroda szerint holnap (szerda) reggel 7-től délután 5-ig fogadják még a felajánlásokat, mert Majnek püspök úr jelezte előreláthatóan késve érkezik.

Szóval aki ma nem tud odaérni, holnap is lehetősége lesz.

Szentendre, Paprikabíró utca 2.

Marianna Dombai

Az iroda szerint holnap reggel 7-től délután 5-ig fogadják még a felajánlásokat, mert Majnek püspök úr jelezte előreláthatóan késve, érkezik.

Szóval, aki ma nem tud odaérni, holnap is lehetősége lesz.

Szentendre, Paprikabíró utca 2.

György Illés

Szervusztok! A legújabb hír (03.02. fél tízkor: a FIDESZ iroda tele van, kérlek ne vigyetek oda semmit! Péntekig ügyfélfogadási időben a

pilisszentlászlói község házában a kollégák át tudnak venni adományokat, és addig Gergő megbeszéli püspök úrral, pontosan hova kerüljön! Per pillanat az van, hogy megmozdult az ország és a határ menti fogadóhelyek is tele vannak adományokkal, nem tudják kezelni, továbbítani ilyen gyorsan...

TÁJÉKOZTATÁS A PILISSZÁNTÓN ELHELYEZETT MENEKÜLTEKRŐL!

Pilisszántón az Orosz-kastélyban az orosz-ukrán háború elől menekülő, többnyire kisgyermekes kárpátaljai családok kerültek elhelyezésre. Élelemmel való rendszeres ellátásukról a kastély tulajdonosa és üzemeltetője, a Fővárosi Önkormányzat gondoskodik. Felmértük, hogy mire van szükségük, ezek beszerzését, gyűjtését részben az üzemeltető, részben Pilisszántó Község Önkormányzata koordinálja. Tekintettel arra, hogy nem ismert itteni tartózkodásuk várható időtartama, bizonyos alapvető higiéniai termékekből biztos, hogy folyamatos ellátásra lesz szükség. Jelenleg tisztálkodó szerekkel (fogkefe, fogkrém, tusfürdő,

sampon,...) továbbá mosószerrel elláttuk a családokat, de ezekre a későbbiekben is folyamatosan szükség lesz. Továbbá az étkezések kiegészítéseként gyümölcsfelajánlást is szívesen fogadunk. Felajánlásait a Polgármesteri Hivatal titkárságán hivatali időben, illetve a Plébánián a Katolikus Karitásztól által szervezett gyűjtés keretében, misék előtt és után félórával veszik át. Kérjük, hogy a szálláshelyet a családok nyugalma érdekében közvetlenül ne keressék. Köszönöm.

Egy régi népi játék: a disszidálás

Mi a hernyót csinál ez a két tag vonaton? Az ifjabbak minden biztonnyal vakaróznának egy kicsit, aztán lenne mindenféle érdekes tippjük.

Segítek és sugok: disszidenseket keresnek.

Bár már II. József magyar király 1785. augusztus 22-én kiadott, ún. „Jobbágyrendeletében” biztosította a jobbágyok számára szabad költözés jogát, ez valahogy a múlt század negyvenes éveinek végére kiment a divatból.

Az akkori hatalom – tán azért mert tartottak tőle, hogy a kutya sem marad az országban, akik felett uralkodhatnának – egyszerűen megvonta a szabad költözés jogát a polgároktól. Az országon belül persze mozoghattak – módjával! -, de nyugatra „szökní” bűncselekménynek számított. A korabeli szóhasználat szerint „disszidens”-nek nevezett költözni vágyók persze minden lehetséges és lehetetlen módot kitaláltak, hogy elhagyhassák az országot. Tudok olyanról, aki határfolyót úszott

át, vagy épp a zöldhatáron próbált átsunnyogni egy alkalmasnak tűnő pillanatban. Akadt, aki dunai hajósokkal egyezkedett, hogy csempésszék át és volt, hogy a vasúti kocsik álmennyezete és vagon teteje közötti szűk résbe rejtőzve próbáltak átjutni a határon.

Nem tudom, sikerült-e egyáltalán valakinek így megpattannia, de az biztos, hogy a hatvanas években már bevett szokás volt ellenőrizni azt a helyet is.

A legegyszerűbb persze az volt, hogy ha valakinek sikerült nyugatra útlevelet szereznie és aztán „elfelejtett” hazajönni. De a nyugati

országokba szóló útlevél sokaknak elérhetetlen álom volt, hogy miért csak az, azt gyakran maguk se tudták. Mert így döntöttek a „hivatal fura urai”. Az ötvenes évek elején még kőkeményen büntették a „kalandvágyókat”, akár halálos ítéletek is előfordultak, aztán persze fellazult kicsit a rendszer, de 1968-ban – mikor ez a kép készült - se

osztogattak „A Szocialista Magyarországért” kitüntetés a lebukó disszidenteknek.

Ennek ellenére sokan megkockáztatták. És nem okvetlenül politikai okokból, egyszerűen csak jobban akartak élni, egy új, ismeretlen, de a beszivárgó információk alapján jobbnak tűnő világban. Azért azon talán érdemes elgondolkodni – bár tudom, fárasztó és kényelmetlen mulatság az agytekevények használata –, mint lehet az, hogy gyakorlatilag az egész 20. század folyamán, de

később is sokan távoztak, távoznak, távoznának az országból, akármilyen néven, címen emlegetik is ma ezt az aktust.

József Attila 1937-ben írta Hazám című versében:

„Sok urunk nem volt rest, se kába,

birtokát óvni ellenünk

s kitántorgott Amerikába

másfél millió emberünk.”

Azóta vajon mennyit nőtt ez a szám?

F R

Szieszta

Életkorom miatt mindig akkor akarok aludni, amikor nem lehet. Amikor lehetne, akkor meg néha képtelen vagyok. Harmadik hó harmadikán felhívott Rudolf barátom, hogy mi van a cikkekkel. Még egyet sem írtam vallottam be, mert épp a legmélyebb álmomból ébresztett a telefon. Délután

háromig sziesztázás helyett „hót” álmosan írtam öt cikket. Éjjel bezzeg majd nem fogok tudni aludni. Ez a baj az öregekkel, hogy már fordított alapállásúak. A Pesti TV szerint: eszembe jutott egy jó ötletem, de most pont elfelejtettem.

Losonci Miklós

Szép kerítés

Igazán stabil, szemnek is tetszetős kerítést építettek a waldorfos szülők a régi, még a két háború között készült drótfonatú kerítés helyett. A rusztikusan kiképzett vastag kerítés „passzol” is a nyers terméskőkerítéshez és annak pilléreihez.

F R

Ukrajna miniszterelnökről röviden

Volodymyr Olekszandrovics Zelenszkij (Krivij Rih, 1978. január 25. –) 44 éves ukrán-zsidó rendező, előadóművész, producer, üzletember és politikus - 2019. május 20-tól Ukrajna elnöke. (Nem ellene zajlottak a Majdan téren a tüntetések stb.!) Zelenszkij orosz ajkú. (Az ukrán nyelvet csak 2017 elején kezdte el tanulni, mert egy főszerephez volt rá szüksége.) Jogi diplomát szerzett, dolgozott színészként és producerként. Humorista előadóként már alig húszévesen

ismert volt, de igazán népszerűvé a 2015-ben indult tévésorozatban vált. A műsor leginkább a politikát megcélzó, kritizáló színházi kabaré műfajára épített volt. Elnökké választása után, beiktatását követő egyik első intézkedésként július 21-ére idő előtti parlamenti választást írt ki, valamint a parlamentben kezdeményezte a választási rendszer módosítását. - Az USA kimenekítő akcióját elutasította, a hazájával marad...

Fa kidőlés

2022-02-07-én a késő délutáni órákban egy helyi lakos bejelentette, hogy a Pilisszentlászló táblánál Visegrád felől közlekedve szentendre irányába az úttestre dőlt egy fa. A jelzés vételét követően azonnal két fő polgárőrünk sietett a helyszínre. A megjelölt helyen a Szentendrei Erdészet munkatársa már megkezdte a kár elhárítását, a fa összedarabolását. Polgárőreink a helyszínen a forgalomterelésben, és a fa úttestről történő

eltávolításában segítettek. A helyszínre megérkezett az önkormányzat falugondnoka is, aki szintén segítette a fa veszélyeztetett helyről történő elhordásában. Az úttestre dőlt fa eltávolítása után zavartalanul ment a forgalom tovább.

Pilisszentlászlói Polgárőr- és
Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Névnapok védőszentek

FRANCISKA (Római) özvegy. Meghalt 1440. ünnepe: március 9. A vallásos és szorgalmas asszonyok mintaképe. Roppant megsajnálta a természet mostoháit. Különösen sokat törődött a szegényekkel. Türelmes természetére jellemző, hogy negyvenéves házaseletében soha közte és férje között nézeteltérés nem volt. Férje elhunyt után megalapította az Oblátok női társaságát, melynek élete végéig maga is tagja volt. Ritka szép, harmonikus életét misztikus adományok és csodák dicsőítették. Szent Franciska a háziasszonyok védőszentje. Franciska = Fáni a Ferencnek női alakja.

GERGELY (Nyssai) püspök, egyházatya. Meghalt 394. Ünnepe március 9. Nagy Szent Vazul testvére, a tudós Nazianzi Szent Gergely tanítványa. Nyssai püspöksége idején különböző zsinatokon védte Egyházunk tanait. Művei nagy dicséréttel találkoztak.

Gergely a görögben szemes, éber.

MATILD özvegy. Meghalt 968. Ünnepe: március 14. I. Henrik német római császár halálos ágyán

feleségének, Matildnak ezeket a szavakat mondta: "Szeretlek feleségem! Hálát adok az Úr Krisztusnak, hogy téged még életben tart gyermekeink javára. Nem élt még a földön nő, aki náladnál hűségesebb és erényesebb hitves lett volna. Köszönöm Neked, hogy hirtelen haragomat oly gyakran lecsillapítottad, jó tanáccsal gyámolítottál. És mindig intettél az elnyomottak iránt való irgalmasságra." Ezek a szavak Matildról mindent megmondanak, ki szép lelkét Istennek tetsző módon adta vissza. Mathilda az ónémetben: hű leány bátor küzdő.

GÁBOR főangyal. Ünnepe: március 24. Isten több fontos küldetésre szemelte ki. Dániellel ő ismerte meg a 70 évhétről szóló jövődölést. Zakariással ő közli, hogy fia fog születni, ki a Messiás előhírnöke lesz. Isten őt küldi el Szűz Máriához, hogy tudassa vele az isteni Kisded megtestesülésének titkát. Szent Gábor, női alakban Gabriella, a zsidóban: Isten embere.

Tibor atya

Történetek a Pilisből

Mokry Bíró halála

Szomorú esemény árnyékolta be az 1913. évi piliscsabai búcsút. A jól sikerült vasárnapi bál után, a helybeli kocsmákat sorbajáró népszerű községi bírót (Mokri József) a település nagy verekedője,

szóváltás közben leszúrta. A bírót hiába vitték azonnal kórházba, életét már nem tudták megmenteni.

Pilis hegyvidék újság – így ír erről:

„A piliscsabai búcsút a szokásos ünnepek között vasárnapon tartották meg. Az egész vidékről Piliscsabára sereglett búcsúsok délelőttől ször az istentiszteleten vettek részt, délután pedig megkezdődött a táncmulatság, a dínom-dánom. Az egyik kocsmában a cigány húzta a szebbnél szebb nótákat, a másikon a jóhírű vörösvári muzsikások játszottak. A nép jól mulatott, táncolt, evett – ivott, énekelt, amint azt a búcsún szokás. A rendrea községi bíró vigyázott. Mokryt a községben szerették és becsülték. A bíró abban a vendéglőben egy nagy társasággal foglalt helyet, ahol a cigány húzott. Itt táncoltak a legények a legtüzesebben. A bíró társaságába a cigányprímást áthívták, hogy nekik is húzzon. Az nem tetszett a falu verekedőjének, a harminchárom éves Bélik József özvegyembernek. Bélik torkon ragadta a cigányprímást, kényszeríteni akarta, hogy menjen vissza a táncterembe. A bíró bottal ráütött Bélik

József kezére s a cigányt kiragadta. Bélik azután más kocsmába ment, tovább ivott mulatott. Reggel felé a bíró Práder Lőrinc vendéglőjébe ment és figyelmeztette az ott mulatókat a záróra betartására. Innen visszament a Rábl-féle vendéglő felé. A vendéglő kapuja előtt hirtelen ott termett Truszka József és a leselkedő Bélik József. Truszka torkon ragadta a bírót, Bélik pedig a bíró hasát bicskával hasította fel úgy, hogy a belek kifordultak. A bíró összeesett s bár rögtöni orvosi segély is állott rendelkezésre, a helyszínen nem lehetett megoperálni. Bevitték a budapesti Margitkórházba, ahol megoperálták. Egy pillanatra magához tért s akkor azt mondta, hogy Bélik szúrta meg. Rövid idő múlva eszméletét veszítette és nagy kínok között kiszenvedett. Béliket a csendőrök letartóztatták. Bélik az édesanyjával is durván bánt. A bíró hozzátartozói iránt nagy a részvét.”

Humor

JÁNOS BÁCSI ÉS AZ OLDALKOCSIS MOTOR

János bácsival történt, legalább is így mesélte:

- Tartalékos katona korában a II. Világháborúban a frontvonalak rendezése folytán alakulatához csapódott egy szakasznyi német katona, egy szintén alakulatát veszített kapitánnyal, aki saját maga vezette oldalkocsis motorkerékpárral érkezett, amely nem sokkal megérkezése közben leállt. Nos a magyar alakulat parancsnoka magához hívatta hőnökét.

- János maga a legügyesebb katonám, menjen nézze meg mi a baja annak a motornak.

János bá megörülve a dicséretnek, büszkén megigazította bajuszát, odament a motorral bajlódó két német bajtárhoz, latba vette kevés német

tudását, szóba elegyedett velük. A németek megkedvelték a németül próbálkozó magyar katonát, megkínálták őt a kulacsban lévő rummal.

János bácsi húzott a kulacsban lévő rumból nagyot csettentve megköszönte, majd csak úgy, mintha értene a motorokhoz, lecsavarta az üzemanyagtartály sapkáját, és tudálékosan belenézett. Abban viszont nyomát sem látta a benzinnak. Jelezte ezt a bajtársaknak, miközben öntelten húzott még néhány kortyot a kulacsban lévő rumból.

Megörültek ennek a szerelők, az egyik már szaladt is a magyar parancsnokkal beszélő kapitányhoz szólni az üres tartályról.

A magyaroktól kapott benzinnel feltöltötték a motor tartályát.

Megérkezett a német kapitány, akinek elmesélték János bácsi ügyességét a bajtársak. A kapitány kezét rázott vele, majd mondta, hogy ezután ő fogja vezetni az oldalkocsis BMW motort.

János bácsi nyeregbe ült, a kapitány az oldalkocsiba, begyújtotta, majd elindította a motort. Váltotta a sebességeket egyre gyorsabban száguldott velük a szörnyeteg. Már az út is elfogyott mentek árkon – bokron keresztül.

- Olyan gyorsan mentünk, még a kapitány is röstellte a dolgot, amíg ki nem fogyott ismét a benzin - fejezte be elbeszélését János bácsi.

SZILVESZTER BÁCSI ÉS A SZARVASKALAND

Szilveszter bácsi szintén humoráról, nagyot mondásáról volt híres.

- Mikor szarvas szérún végeztünk tisztítást a sűrű erdőben – fogott hozzá elbeszéléséhez – Úgy , tisztítottuk az erdő sűrűségét, hogy még reggelizni is elfelejtettünk.

Délben a többiek félre vonultak ebédelni, én még szerettem volna befejezni e részemet, ezért baltával vagdaltam a sűrű aljnövényzetet. Ahogy , egyszer csak megemelt valami hátulról, és ijedten egy szarvas hátán vettem észre magam.

No, aztán az szaladt velem hegynek fel, völgyön le, nem győztem kapaszkodni.

Már sötétedni kezdett, meghallottam az esti harangszót.

Bajban vagy Szilveszter! – gondolkoztam hangosan és ekkor jutott eszembe:

- Van neked késed is Szilveszter! Elővettem a zsebemből, szorgalmasan szurkálni kezdtem a szarvast, amíg össze nem esett.

Bizony alig találtam haza a sötétben.

KÉT BÉKÉS KOMA VEREKEDÉSE

Jámborságáról, józanságáról híres két koma Húsvét hétfőjén locsolkodás illetve korbácsolás(Nálunk régebben a fűzfavesszőből font korbáccsal verdesték meg lábukat az asszonyoknak, hogy fürgék legyenek egész évben.) után ünnepi italozásukat a helyi kocsmába folytatta. Eleinte békességben beszélgettek, iddogáltak. Valami apróságon

Összekülönböztek. - Megállj csak és kiment a kocsmá kertjében lévő illemhelyre. A másik izgult, hová mehetett komája, akivel nagy barátságban voltak

Tán, csak nem valami karóé ment és azzal akar megverni – morfondírozott az asztalnál ülve, tekergetvén a boros poharát.

Nos, végre megérkezett a komája üres kézzel.

No, szerencséd, hogy ki kellett mennem, különben kaptál volna! – fenyegette meg balkezevel az

asztalra támaszkodott jobb keze mutató ujjával jámbor komája.

VEREKEDÉS A BÚCSÚBAN

Faluhelyen ritkán fejeződött be a búcsúbál verekedés nélkül. Hazajött a család egyetlen fiúja, az alig elkezdődött bálból. Édesapja, édesanyja éppen oda készülődött.

- Ne menjetek oda, verekedés van! – szólalt meg egy szem csemetéjük.

- Na és kit vernek? – kérdezte kíváncsian édesapja.

- Idáig engem – válaszolta fia.

- No, akkor velünk jössz, majd rendet csinállok én ott – mondta sokat sejtetően a családfő.

- Inkább maradjunk otthon – kérlelte férjét az asszony

- Ilyen szégyent nem tűrhetek el! – szólt dühösen.

- Gyere fiam, menjünk rendet tenni! – határozott a családfő. Odaérték a kocsmához, ekkor szólt fiának.

- Maradj kint fiam az ajtónál, én dobálom őket kifelé, te meg csak számoljad.

A fiú szófogadó lévén, kint maradt oldalt az ajtónak. Édesapja bement, zörgés, csattogás. Kirepült valaki a nyitott ajtón.

- Egy – kezdte számolását a gyerek.

- Ne számolj fiam, ez én vagyok. Szólt reá édesapja.

BOTLÁS

Melicher bácsi a kádár mesterünk, szokása szerint megitta a háromszor két deci pálinkáját és elindult hazafelé, de megbotlott és hatalmasat esett. A felette lakó szomszédja Lajos megszólította. – Látja, látja kedves szomszéd, nem kellett volna annyit inni! – A fenét! Menni nem kellett volna!

NÖTLEN VAGYOK

Vidéki munkánál, egyik este egy helybeli kőművessel iddogáltunk. A sokadik sör után, Lackó már nem bírt többet inni, meg akarván szabadulni barátunktól megkérdezte: - Mond, komám, ha végigpiálod az egész éjszakát, akkor összetörve ébredsz? – Nem komám, én még nőtlen vagyok.

I. Lajos Király

1326. március 5. született I. LAJOS királyunk. Károly Róbert két idősebb fia gyerek gyerekkorban meghalt, így az utódlás sorban a harmadiknak Lajosnak jutott. Magyarországot királyának tizenhat évesen koronázták. Fiatal királynak

uralkodásában édesanyja Erzsébet királyné a rendkívül tehetséges becsvágyó asszony segített. Élete végéig tanácsadója volt, és csak két évvel I. Lajos előtt halt meg. I. Lajos édesapja után rendezett birodalmat, de Nápollyal rendezetlen viszonyokat örökölt. Szerződés szerint, amit még édesapja I. Károly Róbert kötött, Nápoly uralkodásán, fiatalabb testvérével, Andrással kellett volna osztoznia. Mivel a másik oldal a szerződést nem tartotta be, sikertelen tárgyalások és hadjáratok következtek. A hosszú és költséges nápolyi örökösödési háború eredményhez nem vezetett. I. Lajos érdeklődése, azonban a Balkánra is kiterjedt. Öt hadjáratot intézett a szerbek ellen, harcolt Romániában, Bulgáriában. Negyvenéves uralkodása alatt majdnem szüntelenül hadat viselt. Magyarországnak visszaszerezte Dalmáciát. III. Nagy Kázmér halála után 1370. lengyel király lett. Otthon nevéhez fűződik rendelete a megújított Arany bullának, amellyel a fő és kismanesség közötti viszonyon akart javítani. Sok gazdasági és szociális rendelkezést tartalmaz. Összehívta a szerzeteseket és kolostorokat alapított. Pécsen megalapította Magyarország első egyetemét. Az ország belügyi helyzetét megerősítette. I. Lajos, akit Nagynak neveztek Magyar királyság hatalma magaslatára ért. KIRÁLY ELISMERI A

PRIVILÉGIUMOT Szlovákok Zsolnán panaszt emeltek, hogy a városi tanácsban a németekkel egyforma arányban vegyenek részt. I. Lajos 1381. május 3. válaszolt: Azért, mert a szlovák lakosok és a mi vendégeink Zsolnának nevezett városban és környékéről többségben vannak a németeknél, és nem különböznek az adózásban vagy szolgálatban, ezért legyen a főúrral tudatva, hogy a városi esküdtek a tanácsban, azonos arányban legyenek megválasztva.

KRÓNIKA I. LAJOSNAK ADOMÁNYOZVA Szerzője János magiszter Sárosvárról, a 14. századi Magyarország elismert krónikása. Előbb, mint írnok I. Lajos kancelláriáján dolgozott, később a kancellária jegyzője, több egyházi tisztséget is betöltött. Szlovák eredetéhez kétség nem fér. Királyi kancelláriában Tót Jánosnak nevezték. János magiszter krónikája I. Nagy Lajosról egyedi alkotása középkori történelmünknek a művelt főnek. Origináltan nem maradt meg, csak leíratai egyéb krónikákban. János magiszter elsősorban a jelentős magyar uralkodó hadjáratait jegyezte fel. (János magiszter kötetéből) „Nagyon okos és bőkezű király volt, sok hadjáratot szerencsésen vezetett és országának sok területet visszaszerzett. Katonai dicsőségén kívül a tudományokban is kiemelkedett és az asztronómia is nagyon érdekelte. Tökéletességét és erényét a barbárok is megszerették. Nevét sok nemzet magasztalta. A katolikus hit odaadó híve és a szegények jótevője, az egyház jogainak védelmezője, az egyház tisztségviselőinek védelmezője volt”. „Halála után az országban olyan szomorúság tört ki, hogy halálát sokáig siratták. Tartósan beiratkozott a történelembe, mint egyetlen magyar uralkodó és egyetlen a széles Anjou dinasztiaiban, aki a Nagy jelzőt kiérdemelte.

Impresszum:

A szerkesztőség címe: 2009 Pilisszentlászló, Petőfi S. u. 55.

Felelős szerkesztő - kiadó: Franyó Rudolf

E-mail: franyorudolf@citromail.hu | Tel.: 06 20 947-9243, 06 26 338-093

Nyomtatás: technovaszentendre@gmail.com • 06 26 309 766

Megjelenik havonta • Iktatószám: CE/15092-2/2015